

**แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอ
โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน ตำบลเสริมกลาง อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง**
ฟิสิกส์ ฌอน บัวกนก*, สุจิตรา ปันดี, สุวรรณี เครือฟุ้ง และเบญจมาศ พุทธิมา

**The Development of Learning Skills Appropriate for Ethnic Karen Students,
Baan Pong Nam Ron School, Serm Klang Sub District,
Serm Ngam District, Lampang Province**

Fisik Sean Buakanok*, Sujitra Pandee, Suwannee Kruaphung and Benjamas Phutthima

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ถนนลำปาง-แม่ทะ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52100

Faculty of Education, Lampang Rajabhat University, Lampang-Mae ta Road, Muang, Lampang 52100

*Corresponding author. E-Mail address: dr.sean@hotmail.co.th

Received: 20 August 2018; Accepted: 1 November 2018

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพบริบทในพื้นที่ และสถานการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอ 2) เพื่อศึกษาเงื่อนไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอ วิธีการดำเนินงานวิจัยเป็นการผสมผสานการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research) กับการศึกษาเชิงปฏิบัติการ (Action Research) รวมทั้งวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลหลากหลาย อาทิ การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มย่อย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน 6 คน, นักเรียนโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน 16 คน, กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน 2 คน, ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำเผ่า และชาวบ้านบ้านโป่งน้ำร้อน จำนวน 12 คน ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล แปลผลการเก็บข้อมูล สถิติใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ สรุปผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. สภาพบริบทในพื้นที่และสถานการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถแบ่งสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ได้เป็น 3 ห้องเรียน คือ 1) ห้องเรียนในโรงเรียน ซึ่งผู้ดูแลจัดการเรียนรู้ คือ ครู 2) ห้องเรียนที่บ้านผู้ดูแลจัดการเรียนรู้ คือ ผู้ปกครองรวมถึงคนในบ้าน และ 3) ห้องเรียนชุมชน ผู้จัดการเรียนรู้ คือ สิ่งแวดล้อมรวมไปถึงคนในชุมชนและตัวเด็กนักเรียนเอง โดยสถานการณ์ห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ได้อย่างน่าสนใจ คือ ห้องเรียนชุมชน สามารถสร้างให้เด็ก ๆ เกิดการเรียนรู้ได้ตามวัยและตามความถนัดที่สำคัญ คือ สอดคล้องสัมพันธ์กับชีวิตจริงและวิถีชีวิตของผู้เรียน และสร้างการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ดี

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบ่งออกได้เป็น 4 ปัจจัย 1) ตัวเด็ก/ผู้เรียน: มุ่งไปที่ความสุขเด็กที่เกิดจากการเรียนรู้ จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) 2) โรงเรียน/ครู: ปัจจัยนี้มุ่งไปที่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครู ที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน สิ่งแวดล้อม ภาษาและวัฒนธรรม 3) บ้าน/คนในครอบครัว ผู้ปกครอง: ปัจจัยนี้มุ่งไปที่ทัศนคติ และพฤติกรรมในการปฏิบัติตัวของผู้ปกครอง ทัศนคติที่มีต่อคุณค่าและการสื่อทอดความเป็นชาติพันธุ์ ถ่ายทอดวิถีชีวิต คุณค่าและการถ่ายทอดวัฒนธรรม 4) สิ่งแวดล้อมชุมชน/คนในท้องถิ่น โดยมุ่งไปที่การจัดการเรียนรู้ด้วยสิ่งแวดล้อมชุมชน/คนในท้องถิ่น จึงมีพลังมากต่อการเรียนรู้

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอ คือ หลักสูตรที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานด้วยกิจกรรมนอกห้องเรียนและในห้องเรียน โดยหลักสูตรที่ออกแบบขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และทักษะชีวิต จุดหมายของหลักสูตร 1) เพื่อปูพื้นฐานการใช้ภาษาไทยด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน 2) เพื่อสร้างทักษะในการใช้ภาษาไทยแก่ผู้เรียนตามวิถีชีวิตปกาเกอญอบ้านโป่งน้ำร้อน

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ กลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอ ทักษะการใช้ภาษาไทย

Abstract

The research objectives were: 1) to study the context of the area and whether the situation was conducive to learning for Ethnic Karen Students; 2) to study the conditions of factors related to the learning of Ethnic Karen Students; 3) to study the development of appropriate learning skills of Ethnic Karen Students. The Research Methodology was a combination of participatory research and

action research which included quantitative research. A variety of research tools were used to collect data, such as observation forms, interview forms, and small group discussions. The sample group consisted of 36 people: 6 administrators and teachers from Baan Pong Nam Ron School; 16 students from Baan Pong Nam Ron School, 2 committee members from Baan Pong Nam Ron School, 12 people from Baan Pong Nam Ron Village including village leaders and villagers. The statistic used was the mean percentage. The study results and recommendations are as follows:

1. The context of the area and the situation conducive to learning can be divided into 3 classrooms: 1) the classroom at the school in which the teacher is the learning facilitator; 2) the classroom at home in which the parents and family members are the learning facilitators; 3) the classroom in the community in which the environment includes community members and the students themselves are the learning facilitators.

2. The factors related to the ethnic Karen students' learning can be divided into 4 factors: 1) Learner: Focus on the children's happiness from learning which allows them to experience Active learning; 2) Teachers: Focus on instructional design in relation to the context- the community, environment, language and culture; 3) Parent or Family: Focus on the attitudes and behavior of family members, regarding ethnic values, lifestyle and the value of cultural transfer; 4) Community environment: Focus on using the environment within the community and the local members to create learning. This factor has a powerful influence on learning.

3. The guidelines for the development of learning skills appropriate for ethnic Karen students involve learning activities that integrate activities both outside and inside the classroom. It is necessary to create a curriculum that promotes Thai language learning skills that 1) establishes a foundation for the use of Thai in terms of listening, speaking, reading and writing skills; 2) builds Thai language skills for learners according to the lifestyle of the Baan Pong Nam Ron community.

Keywords: Development of Learning Skills, Ethnic Student Karen, Thai Language Skills

บทนำ

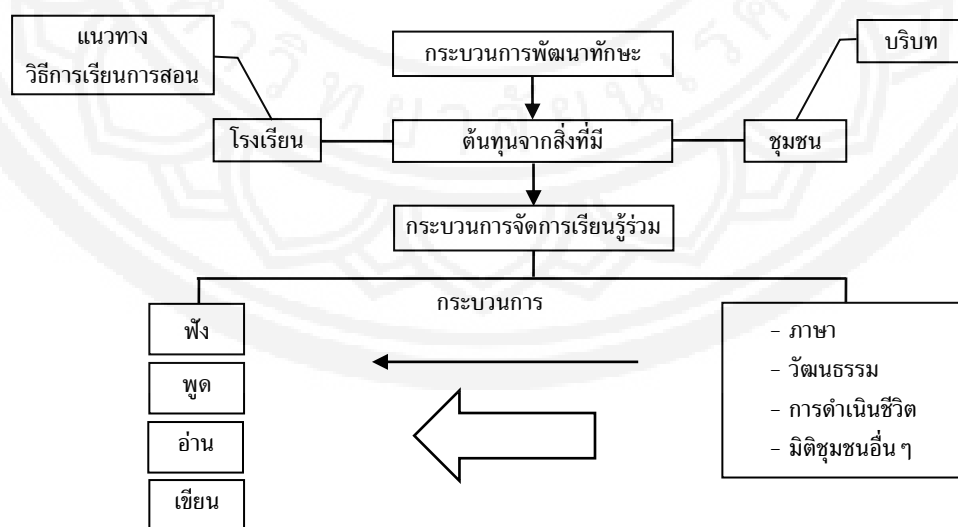
ภาคเหนือตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจะมีชาวเขาที่อาศัยปะปนอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ อาทิ จังหวัดเชียงราย, จังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดตาก, จังหวัดแพร่, จังหวัดน่าน, จังหวัดแม่ฮ่องสอน, จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน โดยชาวเขาที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กะเหรี่ยง หรือเรียกว่า ปกาเกอญอ ซึ่งปกาเกอญอ มีความหมายว่า คนที่มีชีวิตเรียบง่ายสมถะ ชาวปกาเกอญอมีทั้งอาศัยบนที่หุบเขา แต่บางส่วนก็ตั้งบ้านเรือนบนที่ราบ นิยมตั้งถิ่นฐานเป็นหลักแหล่งถาวร ไม่นิยมย้ายถิ่นบ่อยๆ เหมือนเผ่าอื่นๆ และมีภูมิปัญญาในการจัดการทรัพยากรดินและแหล่งน้ำเป็นอย่างดี ชาวปกาเกอญอจะมีภาษาปกาเกอญอที่ใช้สื่อสารเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันและสร้างการเรียนรู้ เดิมทีภาษาเขียนเป็นของตนเอง โดยมีขจันนารีเป็นผู้คิดค้นดัดแปลงมาจากตัวหนังสือพม่าผสมภาษาโรมัน ต่อมาเมื่อการเรียนรู้ภาษาไทยเข้ามารูปแบบ การเขียนภาษาถิ่นที่เป็นภาษาแม่เริ่มหายไปในช่วงที่ ยังคงเหลือแต่การพูดเท่านั้น เด็กชาวปกาเกอญอเริ่มได้เข้าเรียนรู้ในโรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนสอนด้วยหลักสูตรภาษาไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2465 ที่รัฐบาลไทยได้ออกกฎหมาย “การศึกษาภาคบังคับ” ให้เยาวชนในประเทศซึ่งรวมถึงเยาวชนในกลุ่มปกาเกอญอ และกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เข้าเรียนในโรงเรียนสามัญของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจัดการเรียนการสอนด้วยภาษาไทย จากเหตุการณ์นี้ได้ส่งผลต่อสภาพพื้นฐานการเรียนรู้ของชุมชนปกาเกอญอ ด้วยการเรียนการสอนที่เป็นหลักสูตรเรียนรู้ด้วยภาษาไทยมีการใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยมีเนื้อหาสอดคล้องต่อบริบทของประชากรส่วนใหญ่ในประเทศ แต่ไม่สร้างสอดคล้องต่อกลุ่มปกาเกอญอซึ่งเป็นประชากรกลุ่มเล็ก ไม่สร้างการเรียนรู้แบบเชิงรุกให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง โดยผู้เรียนเป็นฝ่ายลงมือกระทำอยู่กับเนื้อหาที่จะก่อให้เกิด การเรียนรู้โดยการอ่าน การพูดคุย การสะท้อน หรือการตั้งคำถาม (Phetcharat, 2017) เพราะความต่างทางบริบทชาวปกาเกอญอ ทำให้เกิดความแบ่งแยกด้านภาษา และวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า “การศึกษาภาคบังคับ” ที่ให้เยาวชนเข้าเรียนในโรงเรียนสามัญของกระทรวงศึกษาธิการ ใช้การเรียนการสอนด้วยภาษาไทยและมีวัฒนธรรมการเรียนรู้โดยเอื้อต่อเยาวชนส่วนใหญ่ของไทยเป็นการบังคับให้เด็กปกาเกอญอที่เป็นชนกลุ่มน้อยเปลี่ยนตนเองในทันทีที่เข้าสู่ระบบการศึกษา ไม่มีระยะเวลาในการปรับตัว ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนในพื้นที่ปกาเกอญอต่ำกว่าเกณฑ์ไม่สนับสนุนการเรียนรู้ตามสภาพทั้งมิติ ภาษาและวัฒนธรรม (Thepkampanat, 2007)

ชุมชนบ้านโป่งน้ำร้อนเป็นชุมชนชาวเขาเผ่าปกาเกอะญอ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลเสริมกลาง อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมดประมาณ 150 ครัวเรือน และมีประชากรประมาณ 500 คน ใช้ภาษาปกาเกอะญอในการสื่อสาร เป็นชุมชนที่มีลักษณะเหมือนชาวปกาเกอะญอทั่วไป ชุมชนบ้านโป่งน้ำร้อนอาศัยอยู่กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลในระดับหนึ่ง การดำเนินชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่จึงยังคงมีความเป็นวิถีแห่งธรรมชาติ มีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเผ่าปกาเกอะญอ ด้านการศึกษาเด็กชาวปกาเกอะญอได้รับการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาคบังคับจากโรงเรียนในหมู่บ้าน คือ โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน ที่จัดการเรียนการสอนตามแนวทางกระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน เป็นโรงเรียนชนเผ่าชาวปกาเกอะญออีกโรงเรียนหนึ่งที่ประสบปัญหาการจัดการเรียนรู้จากภาษาไทย โรงเรียนแห่งนี้ก่อตั้ง 2 พฤษภาคม พ.ศ.2513 มีนักเรียนเป็นชนเผ่าปกาเกอะญอทั้งโรงเรียน เปิดสอนตั้งแต่อนุบาล-ประถมศึกษา มีนักเรียน 47 คน มีครู 7 คน เป็นครูชนเผ่า 4 คน ครูคนพื้นเมือง 3 คน ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ในการดำเนินการจัดการเรียนสอน และมีระบบการสอนทางไกลฝ่ายดาวเทียม (ไกลกังวล) โดยใช้ดาวเทียมเป็นตัวส่งสัญญาณ ด้วยสัญญาณโทรศัพท์ไม่สามารถเข้าถึงได้ จากการประเมินสถานการณ์เบื้องต้นโดยครูผู้สอน ในทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนทั้งโรงเรียน พบว่า ทักษะการฟัง คิดเป็นร้อยละ 30 นักเรียนสามารถฟังภาษาไทยได้ ทักษะการอ่าน คิดเป็นร้อยละ 30 เป็นการอ่านออกเสียงสะกดคำได้โดยที่อาจจะยังไม่เข้าใจความหมาย ทักษะการเขียน คิดเป็นร้อยละ 20 เป็นการเขียนพยัญชนะ สระ ตามคำบอกได้ และทักษะการพูด คิดเป็นร้อยละ 20 นักเรียนสามารถพูดภาษาไทยเพื่อใช้ในการสื่อสารกับครูผู้สอนแต่ไม่คล่องไม่ชัด ความพยายามสอนภาษาไทยท่ามกลางการใช้ภาษาปกาเกอะญอเป็นภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้นักเรียนบางกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จและไม่มีความสุขในการเรียนในโรงเรียน เกิดความสับสนในระบบการเรียนรู้ที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับภาษาและวัฒนธรรมของตนเอง เป็นกำแพงกั้นไม่ให้เข้าถึงการเรียนรู้ภาษาไทยได้โดยง่าย ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยและวิชาอื่นๆ ที่ใช้ภาษาไทยในการสอน

จากที่กล่าวมา ทีมวิจัยจึงให้ความสนใจที่จะศึกษาการเรียนรู้ของกลุ่มนักเรียนชาวปกาเกอะญอ โดยศึกษาให้เห็นแนวทางที่เหมาะสมที่ทำให้ผู้เรียนปกาเกอะญอมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน สามารถกระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิดด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ คำนึงถึงต้นทุนทางภาษาและวัฒนธรรมของผู้เรียนไปสู่ภาษาและวัฒนธรรมส่วนกลาง น่าจะเป็นแนวทางที่น่าสนใจโดยอาศัยพื้นฐานความรู้เดิมเป็นสะพานเชื่อมการเรียนรู้ทางด้านภาษาที่เหมาะสมกับเยาวชนในพื้นที่กลุ่มชาติพันธุ์ และคงไว้ซึ่งภาษาและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ เชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอะญอ โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพบริบทในพื้นที่ และสถานการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอ
2. เพื่อศึกษาเงื่อนไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอ

วิธีการวิจัย

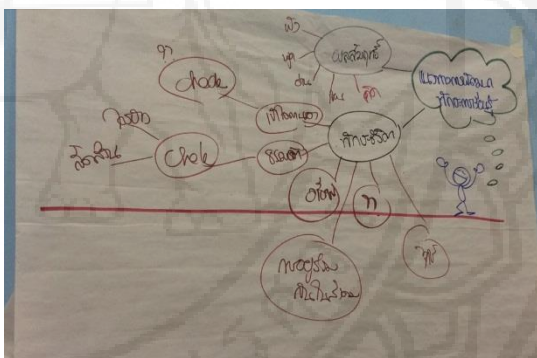
งานวิจัยแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกาเกอญอ โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนครั้งนี้ เป็นการผสมผสานการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research) กับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) รวมทั้งวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

พื้นที่เป้าหมายในการศึกษา คือ หมู่บ้านโป่งน้ำร้อน ตำบลเสริมกลาง อำเภอสว่างงาม จังหวัดลำปาง

ทีมวิจัย ประกอบด้วย ทีมนักวิจัยหลักและทีมผู้ร่วมวิจัย ดังนี้

1) ทีมนักวิจัยหลัก จำนวน 15 คน ประกอบด้วย อาจารย์คณะครุศาสตร์จำนวน 4 คน ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน 6 คน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำเผ่า และชาวบ้านบ้านโป่งน้ำร้อน จำนวน 5 คน ทำหน้าที่วิเคราะห์ ออกแบบวางแผนการขับเคลื่อนโครงการ ดำเนินการตามแผน วัดประเมินผล สรุป และนำเสนอรายงานโครงการ

2) ทีมผู้ร่วมวิจัย จำนวน 15 คน ประกอบด้วยกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน 2 คน ชาวบ้านบ้านโป่งน้ำร้อน 7 คน และนักศึกษาคณะครุศาสตร์ 6 คน บทบาทร่วมแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ให้ข้อมูลหลักและข้อมูลจำเป็นตามการดำเนินงาน ร่วมพัฒนาสื่อจัดการเรียนรู้

รูปที่ 2 ทีมนักวิจัยหลักและทีมผู้ร่วมวิจัยร่วมประชุมกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

เครื่องมือเก็บข้อมูลงานวิจัย มีดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documents Collection) เป็นการเก็บรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งเรื่อง การออกแบบการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ จากเอกสารหลักฐานของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนเอง รวมไปถึง ข้อมูลอื่นทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเอกสารเป็นหลักฐานสำคัญที่จะทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ทำให้มองเห็น ภาพรวมของโรงเรียน ทั้งที่เป็นปัจจัย กระบวนการ และผลลัพธ์ของโรงเรียน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ

2. แบบสังเกต (Observation Form) ใช้ประกอบการสังเกตเป็นวิธีการรวบรวมข้อมูล ทั้งข้อมูลครู นักเรียน และ ชุมชน โดยเก็บข้อมูลพฤติกรรมการสอน พฤติกรรมการทำงานของผู้เรียน การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนบ้านโป่งน้ำร้อน โดยมีวิธีการทั้งการสังเกตโดยผู้ถูกสังเกตตัวและไม่รู้ตัว ทำการบันทึกการสังเกต

3. แบบสัมภาษณ์ (Interviews Form) ใช้ประกอบการสัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะแยกสัมภาษณ์ คือ แบบกลุ่มและแบบ รายบุคคลโดยกำหนดจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ คือ การสืบค้นลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียนปกาเกอญอที่ทำให้ นักเรียนมีความสุข รวมไปถึงกิจกรรมต่างๆ วิเคราะห์เอาเนื้อหาสำคัญจากการสัมภาษณ์

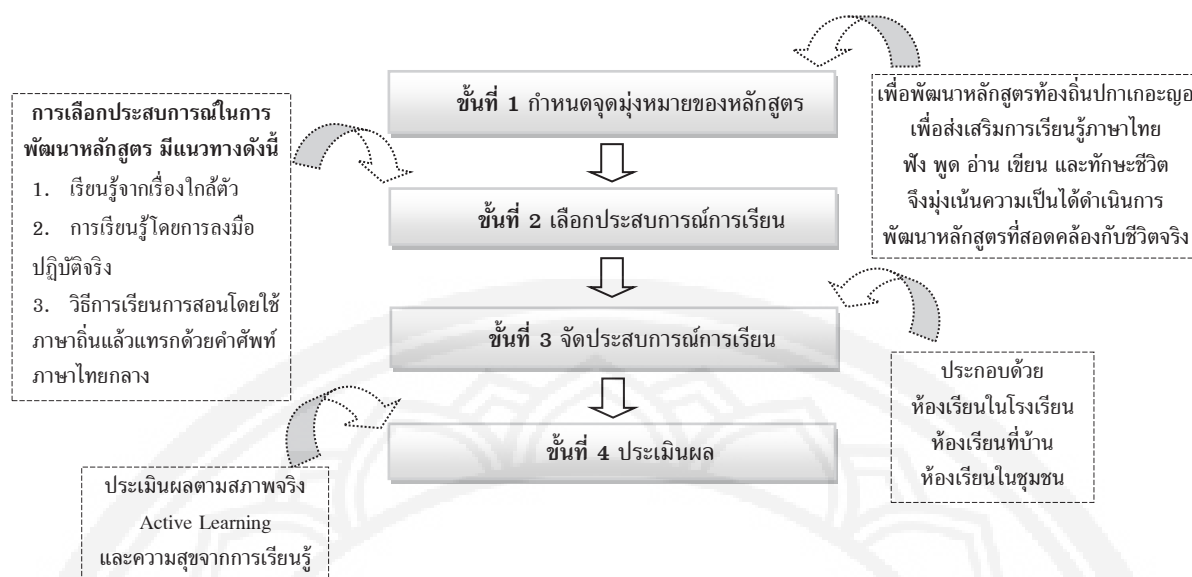
4. การสนทนากลุ่มย่อย ทางโครงการเห็นความสำคัญของการจัดความวิตกกังวลในการเสนอแนะความคิดเห็นของผู้ถูกสนทนามาก จึงแบ่งกลุ่มโดยมักจะมีสมาชิกการสนทนา 5-8 คน ซึ่งทีมวิจัยตั้งวัตถุประสงค์การสนทนา คือ หาแนวทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้ผู้เรียน จากนั้นแตกเป็นประเด็นสนทนาเพื่อให้ได้ข้อมูลหลัก คิดคำถามข้างเคียงเพื่อต่อยอดการสนทนา

5. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ โดยเป้าหมายร่วมของของชุมชนในทักษะการเรียนรู้ คือ ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย และทักษะชีวิต เพื่อใช้ต่อยอดไปสู่การเรียนรู้อื่น ๆ ดังนั้น แบบประเมินทักษะการเรียนรู้จะเน้น 1) ผู้เรียนสื่อสารด้วยทักษะภาษาไทยตามเนื้อหาเต็มวงศัพท์ได้ถูกต้องร้อยละ 80 2) ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิถีชีวิต ปกาเกอญอบ้านโป่งน้ำร้อนและสื่อสารด้วยทักษะภาษาไทยได้ตามวัย เสร็จแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่า 0.5 ขึ้นไป

6. หลักสูตรการเรียนรู้แบบทดลอง เพื่อได้แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ปกาเกอญอ โดยออกแบบและพัฒนาขึ้นจากข้อมูลและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ มีกรอบการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้แบบทดลอง จาก กรอบแนวคิดใหม่ ที่ว่า “ปัจจุบันชุมชนปกาเกอญอบ้านโป่งน้ำร้อน อำเภอสว่างมงาม จังหวัดลำปางนี้จำเป็นต้องใช้ภาษาไทย แต่ก็ไม่ควรที่จะทอดทิ้งวิถีชีวิตและภูมิปัญญาของตน จึงควรออกแบบหลักสูตรขนาดเล็กที่มีศักยภาพในการเชื่อมต่อภาษาปกาเกอญอที่เป็นภาษาพูดของนักเรียน ให้เข้าใจภาษาไทยที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารกับโลกภายนอก” ซึ่งจากรูปที่ 4 เป็นการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรโดยใช้วิธี Means Ends Approach เป็นหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตรที่เรียกว่า “หลักการของไทเลอร์” (Tyler's Rationale) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการออกแบบหลักสูตรและการสอนที่เน้นการตอบคำถามที่เป็นพื้นฐาน 4 ประการ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) การประเมินผล

รูปที่ 3 ครูเจนจิรา ครูชาวปกาเกอญอจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้ประสบการณ์ผู้เรียนมากระตุ้นการเรียนรู้

รูปที่ 4 กรอบการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ฉบับทดลอง

เมื่อได้กรอบแนวคิดการพัฒนาก็ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร แล้วนำไปสู่กิจกรรมการตรวจสอบความเป็นไปได้ ระหว่างการพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และทักษะชีวิต ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรท้องถิ่นท้องถิ่นปกากะญอเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และทักษะชีวิต โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา และการวัด ประเมินผล ว่าได้ตรงตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดตรง ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรงและให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจ นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง พิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.75-1.00 (Uamcharoen, 2014)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม SPSS for Windows โดยสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ร้อยละ (%) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย (Process)

การดำเนินงานในโครงการเน้นชุมชนและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวิจัยทุกขั้นตอน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเป้าหมาย ร่วมของการทำงาน ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับประโยชน์ โดยยึดคนในชุมชนบ้านโป่งน้ำร้อนเป็นศูนย์กลาง (People-Centered Development) และแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน ยึดแนวยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ในการพัฒนาให้สอดคล้องตามหลัก “ภูมิสังคม” ที่มีวิถีชีวิต อัตลักษณ์และคุณค่าของท้องถิ่นสู่การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานหลัก ดังนี้

1. กิจกรรมที่ 1 เวทีประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานร่วมกับทีมวิจัย เป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจวัตถุประสงค์โครงการและแนวทางการดำเนินงานวิจัยร่วมกับทีมวิจัย พบว่า ครูและผู้ปกครอง ให้ความสนใจและสมัครใจให้ดำเนินโครงการ เพราะเล็งเห็นผลดีที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งเป็นบุตรหลานของตน โดยที่ผ่านมา ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทยและวิชาต่างๆ ก็ไม่ผ่านมาตรฐานอยู่แล้ว จึงไม่มีอะไรจะเสียและพร้อมที่จะวิจัยเพื่อได้วิธีใหม่เกิดขึ้น ทำให้เกิดความร่วมมือทั้งโรงเรียนและชุมชน

2. กิจกรรมที่ 2 การทบทวนสถานการณ์แนวทางการจัดการศึกษาที่ผ่านมาในโรงเรียน เป้าหมายเพื่อทบทวนสถานการณ์แนวทางการจัดการศึกษาที่ผ่านมาของโรงเรียน พบว่า ระบบการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเป็นดังนี้

1) วิธีการสอนที่ครูผู้สอนแต่ละท่านเลือกใช้นั้นเป็นเทคนิคที่แตกต่างกันตามบุคคล โดยเน้นความพร้อมทางด้านความรู้และความสนใจของนักเรียนเป็นพื้นฐาน รวมไปถึงความพร้อมของครูผู้สอน

2) ในระดับชั้นเล็ก ๆ ได้แก่ ชั้น อนุบาล 1 จนถึง ประถมศึกษาปีที่ 3 ครูผู้สอนจะเน้นให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมนอกห้องเรียน โดยจะเป็นกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียนที่กำลังเรียนอยู่ โดยใช้สภาพแวดล้อมในชุมชนกระตุ้นการเรียนรู้ ส่วนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 นั้นจะเน้นไปที่เนื้อหาวิชาการเป็นส่วนใหญ่ กิจกรรมการเรียนการสอนเกิดขึ้นในชั้นเรียน ครูเป็นผู้วางแผนและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหลัก นักเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเท่าใดนัก

3) การจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนทำให้ครูและผู้เรียนเกิดการเรียนแบบ Active Learning เกิดการปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น ลดช่องว่างด้านภาษาไทยแต่ในขณะเดียวกันทำลายกำแพงการเรียนรู้ภาษาไทยได้ไปในตัว ผู้เรียนไม่กังวลหรือกลัวการใช้ภาษาไทยที่ไม่ถูกต้อง

4) การเรียนรู้นอกห้องเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความสามารถด้านทักษะชีวิตและเรียนรู้ทักษะชีวิตแบบร่วมมือกันไปในคราวเดียว

3. กิจกรรมที่ 3 ทบทวนต้นทุนชุมชนที่จะเอื้อต่อการนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป้าหมายเพื่อทบทวนต้นทุนชุมชนในภาพรวมที่เอื้อต่อการนำมาใช้จัดการเรียนรู้ พบว่า ชุมชนมีแหล่งการเรียนรู้ตามธรรมชาติ คือ ป่า เขา แม่น้ำ ส่วนด้านวัฒนธรรมก็มีเรื่องราวความเชื่อของหมู่บ้าน การดำรงชีวิตตามภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับป่า ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนและมีความสนใจใคร่รู้

4. กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมศึกษาสถานการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอ เป้าหมายเพื่อหาสถานการณ์และปัจจัยการเรียนรู้ สำหรับวางแผน เตรียมครู เตรียมการสอน กำหนดทิศทางการทำงานสู่หลักสูตรการเรียนรู้แบบทดลอง สามารถจำแนกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ออกเป็น 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่

1) ตัวเด็ก/ผู้เรียน: มุ่งไปที่ความสุขเด็กที่เกิดจากการเรียนรู้ กล่าวคือ พลังแห่งความสุขในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ได้ เด็กจะกล้าคิด กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในการเรียนรู้ มีความทะเยอทะยานอยากรู้ ดังนั้น สภาพของความสุขของเด็กปกากะญอ คือ การใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่เขาเติบโตมา และยังมีเรื่องราวที่อยากรู้มากมายซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัยของนักเรียน เชื่อมโยงในสิ่งที่เขาเป็นทั้งภาษาและวัฒนธรรมเพื่อให้เด็กไม่ทุกข์

2) โรงเรียน/ครู (เปรียบเสมือนบ้านหลังที่ 2): มุ่งไปที่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครู พัฒนาทักษะผู้เรียน ปกากะญอแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพที่สอดคล้องสิ่งแวดล้อมชุมชน เอื้อให้เด็กมีทักษะความรู้ ประสบการณ์ใช้ชีวิตเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ ดำรงอาชีพที่มั่นคง

3) บ้าน/ครอบครัวผู้ปกครอง: มุ่งไปที่พฤติกรรมปฏิบัติตัวของผู้ปกครอง โดยเด็กจะเรียนรู้ผ่านการสังเกตและทำตาม สถาบันถัดลงมาทางสังคมที่ดีที่สุด คือ “สถาบันครอบครัว” การเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ปกครองรวมถึงพยายามเข้าไปมีส่วนร่วม อาทิ หาลา ซูดหน่อไม้ เก็บเห็ด

4) สิ่งแวดล้อมชุมชน/คนในท้องถิ่น: โดยมุ่งไปที่การเป็นแบบอย่างการถ่ายทอดภูมิปัญญาเพื่อการเรียนรู้ให้เด็กทั้งด้านวัฒนธรรมประเพณี เช่น การเลี้ยงผีบรรพบุรุษ ผีต้นไม้ ฯลฯ เหล่านี้เป็นกุศโลบายในการควบคุมพฤติกรรมคนในชุมชนให้ปฏิบัติตนอยู่ในขอบเขตการอยู่ร่วมกัน

5. กิจกรรมที่ 5 ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม เป้าหมายเพื่อจัดทำข้อมูลพื้นฐานในการสร้างหลักสูตร ประเมินคุณค่าข้อมูลพื้นฐานที่เลือกไว้ วิเคราะห์ลักษณะหลักสูตรที่เหมาะสม เลือกรูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้แบบทดลอง ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียนและทักษะชีวิต ซึ่งได้หลักการของหลักสูตร จุดหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรดังรูปที่ 5 และลักษณะการฝึกตามระดับเป็นดังตารางที่ 1

หลักสูตรท้องถิ่นปกากะญอเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย

ฟัง พูด อ่าน เขียน และทักษะชีวิต

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ในหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปูพื้นฐานการใช้ภาษาไทย
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นคำแปลศัพท์ภาษาไทยกับศัพท์ภาษาปกากะญอ ยังไม่เน้นไวยากรณ์ไทย
3. เป็นหลักสูตรเน้นการสื่อสารเข้าใจ ไม่เน้นการออกเสียงให้ถูกอักขระวิธี (ลิ้นแข็ง)

จุดหมายของหลักสูตร

1. เพื่อปูพื้นฐานการใช้ภาษาไทยด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน
2. เพื่อสร้างทักษะในการใช้ภาษาไทยแก่ผู้เรียนตามวิถีชีวิตปกากะญอบ้านโป่งน้ำร้อน

โครงสร้างหลักสูตร

จัดเรียงเนื้อหาตามจำนวนคำศัพท์ที่ใช้อยู่ในแต่ละช่วงชีวิต จำแนก 6 ช่วงชีวิตตามลำดับเรียก วงศัพท์ โดยให้ผู้เรียนใช้ภาษาปกากะญอในการเล่าเรื่องหรือประกอบกิจกรรมซึ่งเป็นเรื่องในท้องถิ่นแล้วสลับคำศัพท์ปกากะญอออกเปลี่ยนคำภาษาไทยทีละตัวแล้วเพิ่มปริมาณการใช้ศัพท์ไปเรื่อย ๆ จนครบวงศัพท์

ตัวอย่างเนื้อหา (วงศัพท์)

ระดับ 1 = 48 คำ ฉัน อยู่ บ้าน โป่ง น้ำ ร้อน เป็น คน กะ เหยียง ไป หมู่ ที่ 1 ตำบล เสริม กลาง อำเภอกะญอ จังหวัด ลำปาง ปลุก ข้าว กินเอง เลี้ยง หมู ต้ม ไข่ แม่ ทอ ผ้า เก็บ ผัก มา กิน จับ ปลา ทั้ง ปี มี ไม่ ต้อง ซื้อ

ระดับ 2 คำเดิม = 48 คำ ฉัน อยู่ บ้าน โป่ง น้ำ ร้อน เป็น คน กะ เหยียง ไป หมู่ ที่ 1 ตำบล เสริม กลาง อำเภอกะญอ จังหวัด ลำปาง ปลุก ข้าว กินเอง เลี้ยง หมู ต้ม ไข่ แม่ ทอ ผ้า เก็บ ผัก มา กิน จับ ปลา ทั้ง ปี มี ไม่ ต้อง ซื้อ

ระดับ 3 คำเพิ่ม = 20 คำ (1 เสียง = 1 คำ) ผม ดิฉัน ชาวปกากะญอ เพื่อน เรียก ว่า ไ้ ไ้ ชาย ไ้ ไ้ หญิง และ ให้ ใน ป่า เก่ง ผู้ หญิง ทุกตาม ป่า เขา หา ตาม ลำธาร พ่อ ของ เขา ใช้ ไป ที่

รูปที่ 5 โครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่นปกากะญอเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย

ตารางที่ 1 ตารางลักษณะการฝึกตามระดับ

ระดับ	ทักษะ	เนื้อหา	วิธีการ
ระดับ 1	ฟัง	- ฉันอยู่บ้านโป่งน้ำร้อน	- ให้นักเรียนฟังพูดภาษาปกากะญอก่อน
	ฟัง	- ฉันเป็นคนกะเหยียงไป	- ให้นักเรียนฟัง/พูดทุกวัน (ยังไม่ต้องเขียน) โดยผู้สอนเขียนตัวอักษรไปเรื่อย ๆ (ไม่ใช่ทำใส่หนังสือ)
	พูด	- อยู่หมู่ที่ 1 ตำบลเสริมกลาง อำเภอกะญอ	- สอดคล้องคำที่นักเรียนฟัง/พูด แม้ว่าจะเขียนซ้ำ ๆ ก็ตาม
	อ่าน	- จังหวัดลำปาง	- ครูอาจเสริมคำอื่น แต่ไม่ต้องอธิบายยาว ๆ
	เขียน	- บ้านฉันปลุกข้าวกินเอง	- ครูปรับคำไขว้ไปมาเพื่อเพิ่มประสบการณ์แต่ไม่ต้องอธิบายยาว
ระดับ 2	เขียน	- บ้านฉันเลี้ยงหมูดำ	- ให้นักเรียนวาดภาพประกอบตามจินตนาการ
	เขียน	- แม่ทอผ้า	
	เขียน	- ฉันเก็บผักมากิน	
	เพิ่มคำ/เปลี่ยนคำที่ใช้แทนกัน	- ผม/ดิฉันอยู่บ้านโป่งน้ำร้อน	- ทบทวนด้วยเนื้อหาและวิธีเดียวกับ ระดับ 1
	เพิ่มคำ/เปลี่ยนคำที่ใช้แทนกัน	- ผม/ดิฉันเป็นชาวปกากะญอ คนอื่นเรียกเราว่ากะเหยียงไป	- แยกคำแล้วสาธิตการอ่าน ผสมสระ และสะกดคำ โดยผู้สอน เขียนตัวอักษรตามหลักการผสมสระ/สะกดคำไปเรื่อย ๆ ยังไม่ต้องอธิบายหลัก ไวยากรณ์ ให้นักเรียนฟัง/พูด อ่าน/เขียนทุกวัน สอดคล้องคำที่ นักเรียนฟัง/พูด ครูอาจจะต้องอ่านเขียนซ้ำ ๆ
ระดับ 2	ฟัง	- อยู่หมู่ที่ 1 ตำบลเสริมกลาง อำเภอกะญอ	- ครูอาจเสริมคำอื่น ๆ แต่ไม่ต้องอธิบายยาว
	พูด	- จังหวัดลำปาง	- เมื่อนักเรียนฟังพูดอ่านเขียนคล่องแคล่วแล้ว ให้ฝึกผสมสระ สะกด และผันระดับเสียงวรรณยุกต์
	อ่าน	- บ้านฉันปลุกข้าวกินเอง เราไม่ได้ปลุกข้าวไว้ขาย	
ระดับ 2	เขียน	- บ้านฉันและเพื่อนเลี้ยงหมูดำไว้ได้ขุนบ้านและเลี้ยงวัวให้อยู่ในป่า	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระดับ	ทักษะ	เนื้อหา	วิธีการ
ระดับ 3	ฟัง พูด อ่าน เขียน	เนื้อหา ระดับ 1 ระดับ 2 เพิ่มคำ/เปลี่ยนคำ ที่ใช้แทนกัน	- ทบทวนด้วยเนื้อหาและวิธีเดียวกับ ระดับ 2 - วิธีเดียวกัน ระดับ 2 - ให้ฟัง/พูดติดต่อกันเป็นข้อความหลายๆ ประโยค
ระดับ 4-5	ฟัง พูด อ่าน เขียน	ใช้คำศัพท์เดิมและเพิ่มวงศัพท์	วิธีเดียวกับ ระดับ 2
ระดับ 6	ฟัง พูด อ่าน เขียน	ใช้คำศัพท์เดิมและเพิ่มวงศัพท์จนเต็มวงศัพท์	วิธีเดียวกับ ระดับ 2 - ให้เล่าเรื่องเป็นคำและคำไทย เป็นประโยคยาวติดต่อกัน - ให้ นักเรียนวาดภาพประกอบการเล่าเรื่อง

6. กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมตรวจสอบความเป็นไปได้ระหว่างการพัฒนาหลักสูตร เป้าหมายเพื่อการประเมินหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (ฉบับทดลอง) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียนและทักษะชีวิต โดยแบ่งการทำงานลงพื้นที่ 2 ครั้ง มีรายละเอียด ดังนี้

ครั้งที่ 1 การทดลอง/ตรวจสอบความเป็นไปได้ระหว่างการพัฒนาหลักสูตร เพื่อทราบคุณภาพขั้นต้นของหลักสูตร ทดลองใช้กับนักเรียนปกาสัยโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน จำนวน 10 คน ซึ่งนักเรียนมีความสุขและสนุกกับกิจกรรมการใช้วงศัพท์ในการฟัง พูด อ่าน เขียน รวมถึงทักษะชีวิต

ครั้งที่ 2 การประเมินหลักสูตร ใช้เครื่องมือคือแบบการประเมิน เพื่อหาประสิทธิภาพหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยการพัฒนารูปแบบการประเมินให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาหลักสูตร 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้ 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดประเมินผล 1 คน พิจารณาตรวจสอบหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหาและการวัดประเมินผล พิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.75-1.00 ซึ่งแบบประเมินมีค่า 0.80-1.00 สามารถนำไปใช้ได้ จากนั้นนำเครื่องมือไปการประเมินก่อนการใช้หลักสูตร โดยมุ่งเน้นประเมินความพร้อมและความพอใจด้านปัจจัยหรือทรัพยากรในการใช้หลักสูตร ตรวจสอบความเหมาะสม ความชัดเจนและความสมบูรณ์ของตัวหลักสูตร พบว่า หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นมีค่าประสิทธิภาพหลักสูตรผ่านเกณฑ์ 70/70 สามารถนำไปใช้ได้

7. กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมการทดลองใช้หลักสูตรสะท้อนผลความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในมิติของโรงเรียนและชุมชนกับทักษะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป้าหมายเพื่อทราบผลการทดลองหลักสูตร และสรุปการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียนและ การเปลี่ยนแปลงทักษะชีวิตของผู้เรียน โดยใช้แผนการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลหลังทดลอง One - Shot Case Design กับกลุ่มตัวอย่าง 16 คน

X → O

เมื่อ X เป็นการนำหลักสูตรการเรียนรู้ฉบับทดลอง
 O เป็นผลการเรียนรู้ภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียนและ ทักษะชีวิตของผู้เรียน

โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร มีเกณฑ์ดังนี้

1. ผู้เรียนสื่อสารด้วยทักษะภาษาไทยตามเนื้อหาเต็มวงศัพท์ (ระดับ 5) ได้ถูกต้องร้อยละ 80
2. ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิถีชีวิตปกาสัยบ้านโป่งน้ำร้อนและสื่อสารด้วยทักษะภาษาไทยได้ตามวัย

8. กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมสรุปบทเรียนที่ได้จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป้าหมายเพื่อวิเคราะห์ถอดบทเรียนจากการเปลี่ยนแปลง โดยทำการสัมภาษณ์ผู้เรียนและสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ พบว่า การเปลี่ยนแปลงมาจากความสุขที่เกิดขึ้น ซึ่งเห็นได้จากพัฒนาการของเด็กที่มีความกล้าแสดงออกเพราะเป็นเรื่องที่เขารู้จักดีเป็นเรื่องใกล้ตัว กล้าการอ่าน - เขียน มีความคิดสร้างสรรค์ ส่งส่งผลดีทั้งในส่วนของพัฒนาการทางภาษา (ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทย) และการคิดวิเคราะห์ พร้อมทั้งสามารถปฏิบัติตัวในทักษะชีวิตตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมส่วนกลางได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัย อารมณ์ของเด็กส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่การเรียนรู้ซึ่งเชื่อมโยงต่อเนื่องไปถึงชีวิตและอนาคต อารมณ์ที่ทำให้ขาดความสุขในการเรียนรู้ คือ

1) ความกลัว โดยจะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนรู้สึกว่าจะไม่ปลอดภัย ส่วนใหญ่เป็นความกลัวเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสังคมของโรงเรียน สังคมที่ไม่ใช่สังคมเผ่าของตน และเกี่ยวกับบุคลิกภายนอก อาทิเช่น คำพูดของนักเรียนหญิง ป.2 ว่า “ตอนแรกหนูไม่อยากมาโรงเรียนเพราะไม่มีพ่อแม่มาด้วย หนูไม่รู้จักภาษาไทย หนูกลัวครูตี หนูกลัวเพื่อนล้อ”

2) ความกังวลใจ เป็นผลเนื่องมาจากความกลัวแล้วเก็บเอาเรื่องต่างๆ เหล่านั้นมาเป็นกังวล อาทิ กิจกรรมในโรงเรียนที่ตนเองไม่เคยชิน ความสัมพันธ์ทางสังคมโรงเรียน เด็กชายปกากะญอ บอกว่า “มาโรงเรียนทำอะไรเยอะเยอะ ยืนเข้าแถวตอนเช้า แต่ผมไม่อยากเข้าแถวร้องเพลงชาติ”

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การวิเคราะห์สภาพบริบทในพื้นที่ และสถานการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอ

สภาพบริบทในพื้นที่และสถานการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถแบ่งสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ได้เป็น 3 ห้องเรียน คือ 1) ห้องเรียนในโรงเรียนซึ่งผู้ดูแลจัดการเรียนรู้ คือ ครู 2) ห้องเรียนที่บ้านผู้ดูแลจัดการเรียนรู้ คือ ผู้ปกครองรวมถึงคนในบ้าน และ 3) ห้องเรียนชุมชนผู้จัดการเรียนรู้ คือ สิ่งแวดล้อมรวมไปถึงคนในชุมชนและตัวเด็กนักเรียนเอง หากประเมินสถานการณ์ห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ได้อย่างน่าสนใจ คือ ห้องเรียนชุมชน เพราะเป็นห้องเรียนที่ใหญ่มาก มีวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากร บุคคลากร ซึ่งทุกอย่างมีความหลากหลาย สามารถสร้างให้เด็ก ๆ เกิดการเรียนรู้ได้ตามวัยและตามความถนัด ที่สำคัญ คือ สอดคล้องสัมพันธ์กับชีวิตจริงและวิถีชีวิตของผู้เรียน เด็กมีความสุขสนุกสนานและดำเนินชีวิตตามห้องเรียนชุมชนในแบบปกากะญอมาตั้งแต่เด็ก มีความผูกพันสามารถเรียนรู้ได้จากการมองเห็นการเลียนแบบและทำตามผู้ปกครอง เมื่อเห็นและทำตามบ่อยๆ ก็เกิดทักษะขึ้นแม้ในห้องเรียนชุมชนนี้จะไม่ได้อิงเกณฑ์ตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ส่วนห้องเรียนในโรงเรียนก็ส่งผลกระทบได้ไม่น้อยเพราะเป็นเรื่องของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามเกณฑ์ซึ่งมีความหลากหลายในวิถีของครูแต่ละท่าน โดยวิธีที่สร้างการเรียนรู้แบบเชิงรุกและเกิดการกระตุ้นการเรียนรู้ได้ดีคือการเรียนรู้ที่สอดคล้องและสัมผัสสิ่งแวดล้อมจริง แต่สำหรับห้องเรียนที่บ้านที่มีผู้ปกครองเป็นผู้ดูแลจัดการเรียนรู้นั้นยังไม่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างชัดเจนด้วยปัญหาการรู้หนังสือ

รูปที่ 6 ห้องเรียนชุมชน ผู้จัดการเรียนรู้คือสิ่งแวดล้อมและคนในชุมชน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การวิเคราะห์เงื่อนไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอ มี 4 ปัจจัยหลัก

1) ตัวเด็ก/ผู้เรียน: มุ่งไปที่ความสุขเด็กที่เกิดจากการเรียนรู้ เพราะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ได้ มีความทะเยอทะยานอยากรู้ ซึ่งความสุขในการเรียนของเด็กปกากะญอ คือ การใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่เขาเติบโตมา และยังมีเรื่องราวที่อยากรู้อยากถามซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัยของนักเรียน เชื่อมโยงในสิ่งที่เขาเป็นทั้งภาษาและวัฒนธรรมเด็กพร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ภายใต้บริบทที่คุ้นเคยนั้น คือ ความสุขจากการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์บ้านโป่งน้ำร้อน

2) โรงเรียน/ครู: ปัจจัยนี้มุ่งไปที่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครู โดยเงื่อนไขจะช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอ โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนที่วิเคราะห์ได้ คือ

- การเตรียมการสอน ครูควรเตรียมการสอนโดยวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน เพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามความรู้ความสามารถ และเพื่อกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ซึ่งต้องเป็นเรื่องที่เด็กสนใจและมีความกระตือรือร้นอยากรู้

- วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเชื่อมโยงกับเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ที่เด็กเลือก หรือครูเลือกจากความสนใจของเด็ก ซึ่งในนักเรียนปกากะญอโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนมักกระตุ้นการเรียนรู้ได้ดีด้วยเรื่อง ธรรมชาติ ป่าเขา ลำธาร วิถีชุมชน และเรื่องของกิจวัตรผู้ปกครองการทำไร่ ทำนา ทาปลา เก็บของป่า เพื่อเชื่อมสู่เป้าหมายร่วมกันที่จะนำไปสู่การพัฒนาทักษะผู้เรียน

- เตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมห้องเรียน โดยห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้มี 3 ห้อง คือ ห้องเรียนในโรงเรียน ห้องเรียนที่บ้าน และห้องเรียนชุมชน ดังที่กล่าวไปในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

- วางแผนการสอน และทำการกำหนดกิจกรรม เน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติ ได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม

- กำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องตามสภาพจริงและจุดประสงค์กิจกรรมการเรียนรู้

3) บ้าน/คนในครอบครัว ผู้ปกครอง: ปัจจัยนี้มุ่งไปที่ทัศนคติและพฤติกรรมปฏิบัติตัวของผู้ปกครอง เห็นคุณค่าและการสืบทอดความเป็นชาติพันธุ์ คุณค่าและการถ่ายทอดวิถีชีวิต คุณค่าและการถ่ายทอดวัฒนธรรม ผู้ปกครองก็จะกลายเป็นผู้จัดการเรียนรู้ที่มีความเชี่ยวชาญ

4) สิ่งแวดล้อมชุมชน/คนในท้องถิ่น โดยมุ่งไปที่ทัศนคติและพฤติกรรมชุมชน ชุมชน คือ ห้องเรียนขนาดใหญ่ ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญภูมิปัญญาพื้นบ้านจำนวนมากมีแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทนักเรียนมากมาย จึงมีพลังมากต่อการเรียนรู้ เพราะเกิดได้ทุกวันทุกเวลาในชุมชน การเรียนรู้ผ่านวัฒนธรรมประเพณีจะส่งผลให้เด็กคงเอกลักษณ์ของชุมชนปกากะญอให้สามารถดำรงอยู่ภายใต้ “สังคมพลวัต”

รูปที่ 7 ความสุขของผู้เรียนซึ่งกระตุ้นการเรียนรู้ได้ดีด้วยธรรมชาติ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอ

แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอ คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิด Active Learning สร้างการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็กปกากะญอบ้านโป่งน้ำร้อน ภายใต้เงื่อนไขของบริบทท้องถิ่น อันมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ ตัวเด็กเอง ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้จะผสมผสานด้วยกิจกรรมนอกห้องเรียนและในห้องเรียน โดยมีรายละเอียดหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และทักษะชีวิต ดังนี้

หลักสูตรท้องถิ่นปกากะญอเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และทักษะชีวิต

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อปูพื้นฐานการใช้ภาษาไทย
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นแปลศัพท์ภาษาไทยกับศัพท์ภาษาปกากะญอ ยังไม่เน้นไวยากรณ์ไทย
3. เป็นหลักสูตรเน้นการสื่อสารเข้าใจ ไม่เน้นการออกเสียงให้ถูกอักขระวิธี (ลิ้นแข็ง)

จุดหมายของหลักสูตร

1. เพื่อปูพื้นฐานการใช้ภาษาไทยด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน
2. เพื่อสร้างทักษะในการใช้ภาษาไทยแก่ผู้เรียนตามวิถีชีวิตปกากะญอบ้านโป่งน้ำร้อน

โครงสร้างหลักสูตร

จัดเรียงเนื้อหาตามจำนวนคำศัพท์ ที่ใช้บ่อยในแต่ละช่วงชีวิต จำแนก 6 ช่วงชีวิตตามลำดับ เรียกว่า วงศัพท์ โดยแต่ละวงศัพท์จะมีความยากขึ้น และเป็นการแต่งประโยคที่ยาวขึ้น เป็นการใช้คำศัพท์เดิมและเพิ่มวงศัพท์ไปเรื่อยๆ ตามลำดับ ตั้งแต่ระดับ 1-6 ใช้ในการเรียนรู้ในระดับชั้น ป. 1-3

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้: กิจกรรมเล่าเรื่องในชีวิต (ป.1-ป.3)

เน้นการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน จากเรื่องราวของปกากะญอ ได้แก่ นิทาน เพลง คำคมเล่าสืบต่อกันมา รูนูลูรูลาน ประกอบด้วย

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1 ครูใช้ภาษาปกากะญอในการจัดกิจกรรม

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม: ผู้เรียนสามารถออกเสียงภาษาไทยคำที่ใช้บ่อยได้ถูกต้อง

โดยหลักสูตรที่ทดลองพัฒนาขึ้นนี้เป็นแนวทางพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียนปกากะญอ โดยหวังเป็นตัวอย่างการใช้บริบท ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี สิ่งแวดล้อม ในพื้นที่เพื่อสร้างการพัฒนา

ซึ่งผลการใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร คือ

1. ผู้เรียนสื่อสารด้วยทักษะภาษาไทยตามเนื้อหาเต็มวงศัพท์ (ระดับ 5) ได้ถูกต้องร้อยละ 80
2. ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิถีชีวิตปกากะญอบ้านโป่งน้ำร้อนและสื่อสารด้วยทักษะภาษาไทยได้ตามวัยซึ่งได้ผลดังตารางที่ 2

รูปที่ 8 ทักษะภาษาไทยฟัง พูด อ่าน เขียน สื่อสารตามเนื้อหาเต็มวงศัพท์

ตารางที่ 2 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้าน ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยตามเนื้อหา เต็มวงศัพท์ ระดับ 5

คะแนนเต็มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						
ด้าน ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ตามเนื้อหาเต็มวงศัพท์ ระดับ 5	จำนวนนักเรียน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์ร้อยละ	t-test	
30	16	86.03	1.89	80	2.35	

จากตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้าน ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยตามเนื้อหาเต็มวงศัพท์ พบว่า ภาพรวมนักเรียนในระดับชั้น ป.1-ป.3 นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 86.03 โดยนักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด คือ 28 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.33 รองลงมา คือ 27 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่สุด คือ 24 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.00 แสดงว่า ผู้เรียนมีทักษะที่เพิ่มสามารถเรียนรู้และขยายศัพท์ภาษาไทยเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้นซึ่งแตกต่างจากก่อนการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรที่มีคำศัพท์ภาษาไทยสำหรับฟัง พูด อ่าน เขียน ได้น้อยมาก ประเมินสถานการณ์เบื้องต้นโดยครูผู้สอน พบว่า ทักษะการฟัง นักเรียนสามารถฟังภาษาไทยได้ คิดเป็นร้อยละ 70 ทักษะการอ่านออกเสียงสะกดคำได้โดยที่อาจจะยังไม่เข้าใจความหมาย คิดเป็นร้อยละ 50 ทักษะการเขียน คิดเป็นร้อยละ 40 และทักษะการพูด สามารถพูดภาษาไทยเพื่อสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 30

อภิปรายผล

ในฐานะผู้วิจัยที่ทำการค้นคว้าศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอมีความเห็นที่สะท้อนจากผลของการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นปกากะญอบ้านโป่งน้ำร้อน เป็นกรณีให้ชวนอภิปรายว่า ที่ผ่านมามีการนำหลักสูตรที่ถูกพัฒนามาจากคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งและที่สำคัญไม่ได้เป็นคนในบริบทนั้นจริง ๆ (Wasi, 2001) มีความสำเร็จเพียงแคระดับเอกสารหลักสูตร เป็นความต่างที่นำมาซึ่งปัญหาในระดับของการนำไปใช้ โดยเฉพาะการตีความจุดมุ่งหมาย กระบวนการเรียนรู้ รวมถึงการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) (Samudavanija, 2011) ที่มองว่าจะนำไปสู่ความเป็นมาตรฐานเดียวกัน มีความเชื่อเรื่องการศึกษาชีวิตจำเป็นหรือที่ต้องเรียนสิ่งไกลตัวตามหลักสูตรที่ถูกกำหนด ต้องเรียนพิเศษเพื่อให้สอบผ่าน แต่ชีวิตจริงมิได้ถูกสอนอย่างจริงจัง แม้จะมีชื่อวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แต่ชีวิตภายในมิได้ถูกฝึก (Sacricks, 2002) เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาของครูผู้สอนปกากะญอ นอกจากจะไม่ได้มีความสุขกับการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังดึงความสับสนของชุมชนออกไป

จากผู้เรียนอีกด้วย หลักสูตรที่ไม่สอดคล้องส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ขาดคุณภาพ เด็กอยู่ภายนอกสถานการณ์ทางการศึกษา (Cullen, 2016) ซึ่งในงานวิจัยนี้พยายามชี้ให้เห็นถึงบางประเด็นในการบริหารจัดการหลักสูตรส่งตรงจากส่วนกลาง ที่ไม่ได้เอื้อต่อวงชีวิตของผู้เรียนในบริบทจริงและตอกย้ำให้ผู้เรียนเกิดความแปลกแยกจากตัวตน สถานการณ์เช่นนี้อาจเกิดขึ้นในหลายๆ พื้นที่ภายใต้กรอบการบริหารเดียว

ความท้าทายของนักวิจัย คือ เมื่อพบเจอสภาพการณ์เช่นนี้แล้วจะนำไปสู่ทางออกอย่างไร จุดสำคัญ คือ การร่วมมือและยอมเปิดใจให้เกิดการเรียนรู้ โดยเฉพาะครูผู้สอน พบว่า ผู้สอนที่เป็นคนพื้นถิ่นมีความสัมพันธ์กับผู้เรียนเชิงสังคมเป็นอย่างดี และพร้อมจะให้ความร่วมมือและทดลองเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน เกิดแนวทางเดินร่วมกันได้ เมื่อกระแสการเรียนรู้หลักไม่ได้มุ่งตอบสนองต่อการเรียนรู้ของพื้นที่จริง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจึงเป็นทางออกที่น่าค้นหา การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสำคัญยิ่ง คือ การค้นหาข้อมูลในสภาพจริงเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ขอน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “ศาสตร์พระราชา: เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” กล่าวคือ ต้องมีความเข้าใจในสภาพบริบทภูมิประเทศ เข้าใจชุมชนที่หลากหลายปัญหาทั้งกายภาพและจารีตประเพณีและต้องทำให้เขาเข้าใจเราด้วยเช่นกัน กระบวนทัศน์สำคัญที่สุดที่ต้องเปลี่ยน คือ “เรียนชีวิต ไม่ใช่เรียนวิชา” โดยพิจารณา 3 อย่าง การพัฒนาการเรียนรู้ 3 ทางที่ต้องเชื่อมโยงสอดคล้องเข้าหากัน ได้แก่ การเรียนการสอนในห้องเรียน กิจกรรมเสริมในโรงเรียนสิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และชีวิตจริงนอกโรงเรียน (Longja, 2014) เมื่อพร้อมที่จะรับการพัฒนาแล้วก็ต้องนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ ความสำเร็จจึงจะเกิดขึ้นได้เมื่อทั้งสองฝ่ายตกลงร่วมกันทั้งผู้ให้และผู้รับ การเรียนรู้ควรหาวิธีการที่สอดคล้องกับบริบทสังคมและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาการทั้งความคิดและทักษะชีวิต ไวก็อตสกี อธิบายว่าเด็กจะปรับเปลี่ยนความคิดความเข้าใจไปตามประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคมและวัฒนธรรมของเขา จนกระทั่งสร้างความรู้ขึ้นมา ทำให้เด็กมีกระบวนการทางปัญญาในระดับที่สูงขึ้น (Higher Mental Functions) (Vygotsky, 1978)

หลักสูตรท้องถิ่นจึงต้องเน้นการใช้ข้อมูลสภาพจริง เช่น มีวิถีการใช้ชีวิต การทำมาหากิน ยังชีพโดยการ ปลูกข้าว เก็บของป่า มีความรู้ในเรื่องสมุนไพรจากป่า พึ่งพาป่าและน้ำเพื่อดำรงชีวิต กิจกรรมเหล่านี้เปรียบได้เป็นการพึ่งตนเองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งวัฒนธรรมปกากะญอจะถ่ายทอดลักษณะเฉพาะของความเชื่อและค่านิยมในวัฒนธรรมไปสู่เด็ก ๆ ทำให้เขารู้ว่า เขาคิดอะไรและควรคิดอย่างไรจึงจะเหมาะสม (Shaffer, 1999) การนำเนื้อหาชีวิตไปสู่การเรียนรู้ต้องอาศัยการสื่อสาร อธิบายและทำความเข้าใจกับผู้อื่น การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยจึงต้องใช้วิธีการแทรกคำไทยกลางเข้าไปในการใช้ภาษาถิ่น แบบค่อยๆ นำพาไปและไม่เพียงแคในห้องเรียนเท่านั้น แม้กระทั่งที่บ้านของผู้เรียนปกากะญอที่ใช้ภาษาถิ่นอยู่แล้ว ผู้เรียนก็จะค่อยๆ เดิมคำไทยกลางจากที่เรียนรู้ในห้องเรียนไปฝึกทักษะในครอบครัวและขยายไปยังสังคมอื่นๆ ได้ จึงเป็นที่มาของกรอบความคิดวิจัย อีกยังช่วยให้ภาพร่างการพัฒนาหลักสูตรในบริบทชีวิตจริงมีความชัดเจนขึ้น สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่าการศึกษา กับชีวิต เป็นส่วนที่มีมิติสัมพันธ์กันตั้งแต่เกิดจนสิ้นอายุขัย การศึกษากับชีวิตมิสามารถแยกจากกันโดยเด็ดขาด (Buranarittawee, 2002)

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นนี้ สิ่งที่ควรมองต่อไป คือ การนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและควรเพิ่มการนำเอาประสบการณ์ผู้สอนมาประยุกต์ร่วมกับรูปแบบที่นักวิจัยดำเนินการ เพื่อก่อให้เกิดรูปแบบการเรียนการสอนที่ดียิ่งขึ้น
2. การเก็บข้อมูลควรมีความแม่นยำ มีการเก็บพฤติกรรมเด็กอย่างละเอียด วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ และไม่ด่วนสรุปข้อมูลหากไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนยืนยัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสรุปผลวิจัย
3. เพื่อป้องกันความสับสนของเป้าหมายการเรียนรู้ในพื้นที่ ควรวิเคราะห์การเรียนรู้ที่พื้นที่ ผู้ปกครอง ครู ผู้เรียนต้องการที่แท้จริง เพื่อจะได้ขอบเขตการทำงานที่เคลม เพราะการเรียนรู้มี 3 ส่วน คือ 1) การรับรู้ / ต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่รับรู้มา 2) การปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อสิ่งนั้น 3) การเปลี่ยนพฤติกรรม
4. งานวิจัยครั้งนี้อยู่บนความเลื่อมล้ำในประเด็น สิทธิการเท่าเทียมทางวัฒนธรรม ด้วยการศึกษา คือ 1) เครื่องมือของรัฐ เพราะรัฐใช้การศึกษาสร้างความเป็นพลเมืองดี 2) ใช้การศึกษาเป็นทรัพยากรสร้างรัฐให้แข็งแรง หากทราบ Concept อยู่ที่ไหนจะได้นำไปสู่กระบวนการออกแบบวิจัย การนำไปใช้ประโยชน์

5. การเรียนภาษาที่ดี คือ 1) ต้องมีแรงบันดาลใจและใช้ประโยชน์ได้ 2) ต้องรู้ศัพท์ 3) ต้องฝึก

References

- Buranarittawee, J. (2002). *Study with Life*. Retrieved from <https://www.nectec.or.th/schoolnet/library/create-web/10000/philosophy/10000-6512.html>
- Cullen, K. (2016). *Child Psychology* (W. Kamoltrakul, Trans.). Nakhon Pathom: Foundation for Children.
- Longja, A. (2014). *Understand Access Develop with Educational Management*. Retrieved from <https://doodee01loveyou.wordpress.com/2014/01/03/>
- Phetcharat, S. (2017). Role of Library with Teaching in Active Learning. *Thaksin University Library Journal*. Retrieved from http://libapp.tsu.ac.th/ojs/index.php/Journals_library/article/download/55/51
- Sacrick, R. (2002). *80 Years of Rapee Sacrick*. Bangkok: Faculty of Agriculture, Kasetsart University.
- Samudavanija, C. (2011). *100 Years of Reforming Government System for the Evolution of State Power and Political Power*. Bangkok: CUBook.
- Shaffer, D. (1999). *Developmental Psychology: Childhood & Adolescence* (5th ed.). Pacific Grove: Brooks/Cole.
- Thepkampanat, A. (2007). Virtues of the King: The King's Dhamma Regulation That Ordinary People Can Do. *Journal of Thai Culture*, 47(1), 6-7.
- Uamcharoen, S. (2014). *Instructional Learning: The Principle of Innovation and Technology Design*. Nakhon Pathom: Silpakorn University, Sanam Chandra Palace Campus.
- Vygotsky, L. (1978). *Mind in Society: The Developmental of Higher Psychological Process*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Wasi, P. (2001). *Learning Reform, Learners are the Most Important*. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao.